

Pligt, hvis jeg lod Noget, der ligger under Administrationen, gaae over til Domstolene; det er af den allerstørste Bigtighed, at disse Grændser ikke forrykkes; thi ellers vil det hele Statsmaskineri komme ind i den allerstørste Forvirring. Afgjørelsen beroer ikke paa nogen Vilkaarlighed; thi det er Domstolene, som i hvert enkelt Tilfælde afgjøre det, og jeg vil aldrig haabe, at nogen Domstol, fordi der ikke var gjort Indsigelse fra vedkommende administrative Myndighed, vil tage nogen Sag, uagtet den egentlig ikke hørte under Domstolene, og uagtet Domstolene fandt, at den burde afgjøres af Administrationen — det vilde, som sagt, være den største Forvansning af de konstitutionelle Magter. Den ærede Forespørger har stillet min Erklæring frem paa en Maade, der strider aldeles mod mine Udtalelser; jeg haaber, at han nu ikke skal kunne misforstaae mig.

Hvad Sagen angaaer, da forekommer det mig, at det ikke kan lykkes at give et urigtigt Billede af den, den er altfor simpel. Borgerrepræsentanterne i Skanderborg have gjort et aabenbart Bryd paa, hvad der bydes i Loven af 8de Marts 1856, ved ikke at paalægge Skolepenge for de Børn, der gaae i Betalingskolen, og det vil den ærede Forespørger ogsaa indrømme. (J. A. Hansen: Ja!). Dette blev først rettet ved en Ligning, der blev indgivet den 17de Oktober, men paa denne Ligning var der den Paategning, at den var affattet under Mulkt og Tvang, uagtet indgivet Modforestilling fra Repræsentationens Side, hvorfor den fralagde sig al Ansvarlighed. Der forelaa nu en Ligning, hvis Realitet Ingen havde indladt sig paa at underkjennde, der var ingen Indvending fremsat imod Ansættelserne for de enkelte Borgere, man kunde have forskjellige Opfattelser i denne Henseende, uden at man dog kunde gjøre dem gjældende, men der var den Mangel ved Ligningen, at den ikke var udstedt under Borgerrepræsentationens Ansvar. Nu vil jeg spørge, om det, at man ikke vil finde sig i, at et Lovbud ligefrem tilfidesættes, men nødes til at paalægge Tvangsmulfter til dets Opfyldelse, kan berettigede nogen Borgerrepræsentation til at give en Ligningsliste en Paategning, der gjør det umuligt at bruge den?

Der forelaa saaledes ikke den 17de Oktober nogen brugbar Liste, hvorefter Indbrivning virkelig kunde finde Sted; der forelaa en Ligningsliste, hvori det, som den ærede Forespørger anerkjender som en aabenbar Feil, vel var rettet, men hvorpaa Borgerrepræsentanterne havde sat det Stempel, at de ikke vilde bære Ansvaret for den — og det var dem, der ene maatte og kunde bære Ansvaret. Hvad er det altsaa, man har villet tvinge Borgerrepræsentationen til? Man har villet tvinge den til ikke ligefrem at trodsse Loven af 8de Marts 1856. Men det vilde de ikke finde sig i; de sagde: Naar vi skulle opfylde dens Bestemmelse, saa vilde vi aldeles ikke have noget Ansvar for Ligningen. Saaledes var Situationen, og vi vare nødt til at fremkalde en Forandring i den ved at vedblive at lade Tvangsmulfterne løbe. Den ærede Forespørger sagde, at der maatte mere end sædvanlig Mennekeforstand til at forstaae dette; jeg mener, at der maa være mindre end sædvanlig Mennekeforstand tilstede for ikke at kunne forstaae det fuldt Berettigede i Administrationens Fremgangsmaade. — Den ærede Forespørger har endelig muntret sig med den dobbelte Stilling, jeg i sin Tid havde som Indenrigsminister og Kultusminister. Jeg har tidligere her fra dette Sted udviklet, hvilken Fremgangsmaade jeg dengang fulgte. Naar jeg som Indenrigsminister afgav Resolution i Sager vedrørende Kirke- og Underviisningsvæsenet, da var for mig vedkommende Departementchefs Mening den bestemmende og afgjørende, idet jeg anerkjendte, at jeg ikke kunde have en uheldet Mening som Indenrigsminister om de Spørgsmaal, hvorom jeg havde yttret mig som Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet.

J. A. Hansen: Det glæder mig, at jeg har foranlediget den ærede Minister til at give et nyt Svar istedetfor det, han først gav, thi det sidste var tydeligt; jeg troede, at det første var det, men jeg hører nu, at det har manglet al Tydelighed, hvorimod det sidste ikke kan misforstaaes, og derfor takker jeg den ærede Minister. Jeg kan dog imidlertid ikke lade hans Fremstilling staae saaledes, som han har fremsat den; thi han har givet Sagen Udseende